

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної
та науково-педагогічної роботи

Дар'я МАЛЬЧИКОВА

«18» вересня 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА**

Факультет психології, історії та соціології
Кафедра психології
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність 053 Психологія
Освітня програма Психологія
Курс 1
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Форма навчання денна

Івано-Франківськ 2023/2024 н.р.

Програма розроблена:

1. Танасійчук О.М. – кандидатка психологічних наук, доцентка кафедри психології;
2. Крупник І.Р. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології.
3. Тавровецька Н.І. – кандидатка психологічних наук, доцентка кафедри психології.

Деканеса факультету

Ірина ШАПОШНИКОВА

Затверджено на засіданні кафедри психології

Протокол № 1 від « 28 » серпня 2023 р.

Завідувачка кафедри

Олена ТАНАСІЙЧУК

Схвалено науково-методичною радою факультету

Протокол № 1 від « 30 » серпня 2023 р.

Голова ради

Наталія ТАВРОВЕЦЬКА

Керівниця навчального відділу

Яценко В.Ф.

ВСТУП

Переддипломна практика проводиться після засвоєння програм теоретичного і практичного навчання. **Предметом практики** виступає процес пошукової наукової діяльності відповідно до теми наукового дослідження.

ГРАФІК ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Курс	Семестр	Вид практики	Тривалість проведення (тижні)	Термін проведення	База практики	Відповідальний підрозділ
1	1	Переддипломна	1 тиждень	11.12.23 - 15.12.23	Кафедра психології, (бібліотека університету)	Кафедра психології

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою практики є створення теоретичної бази для виконання кваліфікаційної роботи (проєкту), а саме дати можливість магістранту опрацювати наукові джерела для написання кваліфікаційної роботи.

Завдання:

- закріплення і поглиблення знань, що набуті в університеті під час вивчення спеціальних дисциплін;
- набуття практичних навичок, умінь і знань за фахом, а також щодо планування, підготовки, організації і виконання кваліфікаційної роботи (проєкту) та оформлення її результатів;
- виконання індивідуального науково-практичного завдання, критичне осмислення зібраного практичного і статистичного матеріалу, теоретичної бази з метою якісного виконання випускної кваліфікаційної роботи;

Після проходження практики магістрант повинен володіти наступними **компетенціями**:

Загальні компетентності (ЗК):

1. ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях професійної діяльності.
2. ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та специфіки професійної діяльності психолога.
3. ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.

Фахові компетентності:

1. ФК 6. Уміння організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову) Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.
2. ФК 12. Здатність розробляти та реалізовувати типові програми, спрямовані на профілактику відхилень у соціальному та особистісному статусі, психічному та професійному розвитку людини.

Програмні результати

1. ПР 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
2. ПР 2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.
4. ПР 13. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретної ситуації професійної діяльності.

БАЗА ПРАКТИКИ, ОРГАНІЗАЦІЯ ЇЇ ПРОВЕДЕННЯ

Переддипломна практика переважно проводиться на кафедрі або за необхідністю в інших установах.

Керівниками практики призначаються наукові керівники кваліфікаційної роботи. Вони відповідають за організацію і проведення практики здобувача. Навантаження за керівництво переддипломної практики – у межах навантаження за керівництво кваліфікаційною роботою.

Керівник практики здійснює контроль за дотриманням здобувачем трудового розпорядку, за своєчасним і якісним виконанням виданого індивідуального завдання, надає здобувачу методичну допомогу в організації роботи та консультує його з тематики завдання.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Зміст практики визначається темою наукового дослідження, що затверджена наказом по університету.

Зміст програми	Організаційні заходи щодо виконання
- методи дослідницької роботи при аналізі конкретних явищ і процесів у соціальній сфері; - методи збору інформації її обробки (в тому числі й комп'ютерної);	- володіти методами збору інформації, застосовувати на практиці методи наукового пізнання; - проектувати, планувати та здійснювати експериментальне дослідження; - оформляти матеріали згідно вимогам до наукових робіт, - на науковій основі організувати свою працю.

Види робіт під час практики

- аналіз літературних джерел за обраною тематикою кваліфікаційної роботи;
- формування переліку статей з періодичних видань за обраною тематикою;
- розробка програми та здійснення теоретичної частини дослідження, передбаченого виконанням теми кваліфікаційної роботи.

Список рекомендованої літератури

1. Активізація когнітивних процесів у спілкуванні : методичний посібник; за ред. В.П. Казміренка. К.: Міленіум, 2016. 268с.

2. Бабатіна С.І. Методологічні та теоретичні проблеми сучасної психології: навч.-метод. посіб. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2018. 152 с.
3. Булах І.С. Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів : Навчально-методичний посібник. К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2017. 114с.
4. Горностай П. П. Динамічні процеси в малій групі: соціально-психологічний вимір освітнього середовища: монографія. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2018. 190с.
5. Горностай П. П. Методи групової роботи в системі освіти : методичні рекомендації. К., 2016. 64 с.
6. Крупник І.Р. Психолого-педагогічна програма «Співпраця». Розвиток основних напрямів соціогуманітарних наук: проблеми та перспективи : матер. III Всеукр. наук.-прак. конф. з міжнар. участю (м. Дніпродзержинськ, 26-27 травня 2016 р.) / Дніпродзержинський державний технічний університет.– Дніпродзержинськ, 2016. С. 86-88.
7. Максименко С.Д. Практикум із групової психокорекції: підручник. К. : Видавничий Дім «Слово», 2017. 752 с.
8. Методичні рекомендації по проведенню тренінг-курсу для підлітків з питань просвітницької роботи щодо здорового способу життя. К.: Міленіум, 2017. 48 с.
9. Моргун В. Ф., Тітов І. Г. Основи психологічної діагностики. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 2-е видання. К.: Видавничий Дім «Слово», 2017. 464 с.
10. Панок В.Г. Психоконсультативні стратегії діяльності практичного психолога системи освіти : навч.-метод. посіб. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2017. 232 с.
11. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи : підручник. К. : Каравела, 2017. 360 с.
12. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів. К.: ТОВ “Філ-студія”, 2016. 320с.
13. Психологу для роботи. Діагностичні методики : збірник / уклад. М. В. Лемак, В. Ю. Петрище. Ужгород : Видавництво Олександра Гаркуші, 2012. 616 с.
14. Савчин М. В. Педагогічна психологія: Навч. посіб. К. : Академвидав, 2017. 424 с.
15. Тавровецька Н.І. Основи психологічної практики. Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Психології» вищих навчальних закладів. Херсон, 2012. 196 с.
16. Технологія тренінгу / за заг. ред. С. Максименко. К.: Главник, 2005. 112 с.
17. Фурман А.В. Ідея і зміст професійного методологування: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 378 с.
18. Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція : навчальний посібник. К. : Професіонал, 2019. 544 с.
19. Шамлян К.М. Проективні методи дослідження особистості : підручник. ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 456 с.

20. Freedom to learn for the 21st century (education as if people mattered) by Billy M. Dasein. School of Education University of Birmingham May 2018. 314 p.

Інформаційні ресурси

1. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки». – Режим доступу: <http://www.pj.kherson.ua/>
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. – Режим доступу: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>
3. Репозитарій Херсонського державного університету. – Режим доступу: <http://ekhsuir.kspu.edu/>
4. Сайт журналу «Експериментальна психологія» – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/files/psychology/experimental/>
5. Сайт журналу «Освіта регіону. політологія, психологія, соціальні комунікації». – Режим доступу: <http://www.vmurol.com.ua/index.php?idd=%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0%20%D1%80%D0%B5%D0%B3%D1%96%D0%BE%D0%BD%D1%83>
6. Сайт журналу «Психологічне консультування». – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1584072034758/psihologiya/psihologichne_konsultuvannya_ta_korektsiya
7. Сайт журналу «Психологічний часопис». – Режим доступу: <http://ua.appsyjournal.com/>
8. Сайт журналу «Психологія». – Режим доступу: <https://eknigi.org/psihologija/>
9. Сайт Інституту соціальної та політичної психології НАПН України. – Режим доступу: <http://ispp.org.ua/biblioteka.htm>
10. Сайт Національної академії педагогічних наук України. – Режим доступу: <http://naps.gov.ua/>
11. Херсонська віртуальна бібліотека ХДУ. – Режим доступу: <http://dls.ksu.kherson.ua/dls/Library/Catalog.aspx>
12. Закон України «Про вищу освіту». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/legislation/law/2235/>
13. Пометун О.І. Запровадження компетентнісного підходу – перспективний напрям розвитку сучасної освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnyk.Oiatp.org.ua>
14. Болонський глосарій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bologna.owwz.de/glossar.html>
15. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА. Перелік документів, наказів, листів, які необхідно знати та використовувати в своїй роботі практичному психологу. – Режим доступу: http://school-9.at.ua/psixolog/norm-pravov_baza.pdf
16. Нормативно-правова база. Психологічний супровід та соціально-педагогічна робота. Лист МОН від 16.07.2021 № 1/9-363 “Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти у 2021/2022 н. р.”. – Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/psychologichnyj-suprovid-ta-sotsialno->

pedagogichna-robota/normatyvno-pravova-baza/

17. Hudimova, A., Popovych, I., Baidyk, V., Buriak, O., & Kechyk, O. The impact of social media on young web users' psychological well-being during the COVID-19 pandemic progression. *Revista Amazonia Investiga*, 2021. Vol: 10(39), 50– 61. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2021.39.03.5>

Popovych, I., Blynova, O., Zhuravlova, A., Toba, M., Tkach, T., Zavatska, N. Optimization of development and psychocorrection of social expectations of students of foreign philology. *Revista Inclusiones*, 2020. 7(SI). P. 23–38. <http://www.revistainclusiones.org/index.php/inclu/article/view/1657>

Методичні рекомендації

Організація науково-дослідної роботи відповідно до теми кваліфікаційної роботи, підбір теоретичного матеріалу, планування дослідження. Проведення науково-дослідної роботи, вирішення питання про дослідну групу, опрацювання досліджуваної групи, отримання первинного матеріалу. Проведення науково-дослідної роботи, узагальнення результатів дослідження, представлення результатів дослідження, підготовка доповіді. Дослідницька робота здійснюється у виконання індивідуальних завдань, доповідей чи повідомлень на науково-практичних конференціях зі складанням таблиць, схем, діаграм тощо. Результатом дослідної роботи є друковані роботи в наукових і науково-популярних виданнях або оприлюднення отриманих даних на конференціях різного рівня. Результати дослідницької роботи можуть бути фрагментом кваліфікаційної роботи студента.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ:

1. Структура та напрями науково-дослідних робіт.
2. Основи науково-дослідної роботи.
3. Здійснення статистичних обрахунків опрацьованого матеріалу.
4. Методи статистичної обробки наукової інформації.
5. Ведення науково-дослідної документації.
6. Структура науково-дослідної статті. Компоненти та етапи її підготовки.
7. Структура наукового дослідження. Поняття про дизайн дослідження.
8. Структура кваліфікаційної роботи.
9. Поняття про основні категорії та принципи нормативної методології.
10. Робота над рефератом, курсове проектування, кваліфікаційне проектування, вимоги, структура та етапи роботи.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль	Підсумковий контроль
--------------------------	-----------------------------

Формою контролю переддипломної практики є представлення актуальності, вступу кваліфікаційної роботи на кафедру та розробки плану емпіричної частини. Структура та оформлення кваліфікаційної роботи повинні відповідати вимогам, що викладені у Положенні університету про організацію освітнього процесу, у Положенні про кваліфікаційну роботу.	Обговорення результатів проведеного дослідження на засіданні кафедри психології
---	---

Вимоги до оформлення звіту

Структура роботи.

1. Вступ
2. Основна частина (міркування)
3. Висновки

В процентному відношенні ці частини складають:

- ✓ вступ – 10%;
- ✓ основна частина – 75 %;
- ✓ висновки – 15 %.

Письмова робота також повинна мати деяку структуру в своїй завершеності.

Приблизно таку:

- Титульний лист
- Зміст
- Вступ
- Розділ 1. Розділ 2. Розділ 3. Розділ 4. Розділ 5.
- Висновки
- Бібліографічний список
- Додатки (графіки, схеми і т.д., якщо вони є)

Цей же принцип побудови міркувань повинен бути присутнім у підрозділах, пунктах, підпунктах. Навіть в абзацах, найдрібніших рубриках без заголовків і нумерації, слід дотримуватися такої моделі побудови міркувань.

План роботи. Мета складання плану – розкласти складну проблему на ряд простих питань і таким чином отримати робочий інструмент дослідження, що дозволяє визначити складність проблеми.

Перед тим як приступити до збору матеріалу по вибраній темі, необхідно визначити ряд пунктів, в межах яких можна буде систематизувати прочитане та знайдене. Після кінцевої редакції готової роботи план стає його змістом та займає своє місце по тексту роботи. Отже, задачами попереднього плану являються:

- визначення границь дослідження;
- організація цілеспрямованого збору та групування матеріалу;
- визначення цілісності роботи (погляд «зверху»);
- розбивка теми на головні частини, питання.

На будь-якій стадії розробки матеріалу та написання роботи план повинен відповідати ряду характеристик. В ньому незмінно повинні бути присутніми:

- Єдність – послідовність головній темі.
- Гармонія – послідовність, розподіл матеріалу в логічному порядку.
- Пропорційність – збалансованість по об'ємам складових частин та їх змістовного навантаження (важливість та цінність інформації, що міститься).
- Динамічність – рух до головної мети дослідження

Технічні параметри роботи. Параметри сторінки – це дані, які визначають розмір сторінок, на яких ваша робота буде друкуватись, а також розміщення на них тексту роботи. Стандартний розмір сторінки: А4 (297 х 210 мм). Зовнішній вигляд тексту важливий не менше, ніж його зміст. Форматування тексту визначає його зовнішній вигляд. Воно включає наступні елементи:

- в письмових роботах стандартним являється шрифт: Times New Roman.
- розмір шрифту. Текст роботи повинен бути набраний 14 кеглем
- вирівнювання повинно здійснюватися по лівому краю або по ширині як у книгах
- інтервал полуторний
- параметри полів: Ліве 3 см. Праве 1,5 см Верхнє та нижнє 2 см.
- нумерація сторінок. Нумерація сторінок виконується права у верхньому полі сторінки. Титульна сторінка являється першою, але не нумерується.

Вимоги до об'єму роботи немає, але питання має бути розкрито в повній мірі. Роботи, що містять більше ніж 50% плагіату, до розгляду не приймаються.

Плагіат — навмисне, скоєне фізичною особою незаконне використання або розпорядження результатів чужої творчої праці, яке супроводжується доведенням до інших осіб неправдивих відомостей про себе як про дійсного автора.

Навіть якщо дані дії ненавмисні, вони можуть розглядатися як плагіат, якщо включають:

- Пряме цитування;
- Перефразування;
- Переказ джерела своїми словами;
- Копіювання;
- Переклад.

Бібліографічний список оформлюється згідно ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» - <http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2018/%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3%208302%20%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%B9.pdf>

Критерії оцінювання

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу (Наказ ХДУ від 02.09.2020 № 789-Д) п.3.2.5 Положення про проведення практики; «Положення про проведення практики студентів Херсонського державного університету» (наказ ХДУ від 02.06.2017 № 337-Д) (Додаток 15)

<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DAcademicServ.aspx>

розроблено критерії оцінювання виробничої практики здобувачів ступеня

вищої освіти «магістр» спеціальності 053 Психологія.

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ

Форми оцінювання	Кількість	Максимум балів за 1	Разом
Презентація актуальності та вступу кваліфікаційної роботи	1	40	40
Презентація методів та методик, які будуть використані у емпіричній частині	1	40	40
Звітний семінар (участь в обговоренні звітів колег)	1	20	20
Всього:			100

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання успішності за кожним із запланованих видів робіт здійснюється у відповідності до таких критеріїв:

Види робіт	Кількість балів за один вид робіт	Критерії оцінювання
Участь у підсумковому семінарі	20	Здобувач задає змістовні запитання, висловлює аргументовані зауваження, бере участь у дискусії.
	10-19	Здобувач бере участь у дискусії, висловлює окремі зауваження.
	0-9	Здобувач майже не бере участь в обговоренні звітів колег
Презентація теоретичної частини кваліфікаційної роботи	40	Доповідь підготовлена і виголошена вчасно. Доповідь структурована, логічна, послідовна; містить елементи проблемного підходу. Доповідач демонструє володіння матеріалом і здатність відповісти на запитання аудиторії.
	30-39	Доповідь підготовлена і виголошена вчасно, але без дотримання тих чи тих вимог, викладених вище.
	20-29	Доповідь містить прогалини та помилкові твердження. Доповідач не демонструє належної підготовки та/або не готовий відповідати на змістовні запитання.
	0-19	Доповідь не підготовлена у визначений викладачем термін.
Презентація емпіричних методів, які будуть використані у емпіричній частині	40	Доповідь підготовлена і виголошена вчасно. Доповідь структурована, логічна, послідовна; містить елементи проблемного підходу. Доповідач демонструє володіння матеріалом і здатність відповісти на запитання аудиторії.
	30-39	Доповідь підготовлена і виголошена вчасно, але без дотримання тих чи тих вимог, викладених вище.

	20-29	Доповідь містить прогалини та помилкові твердження. Доповідач не демонструє належної підготовки та/або не готовий відповідати на змістовні запитання.
	0-19	Доповідь не підготовлено у визначений викладачем термін.

По закінченню практики у магістранта приймається залік. На підсумковій конференції з пройденої практики обговорюються її результати, а магістранти висловлюють свої враження та побажання. На конференції присутні всі магістранти та їх керівники від університету.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	Екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	не зараховано